

539

627

Nouandmissed,

k u i d a

pattust wabbaks sada.

„Neil, kes terməd on, ep olle arsti tarmis,
waid haigedel.“

Matt. 9, 12.

Tallinnas,

trükkitud Lindworsi pärriatti kirjadega.

20
Von dem Ehfländischen Evangelisch-Lutherischen
Provincial-Consistorio wird hierdurch attestirt, daß
in vorliegender Schrift nichts wider die heilige
Schrift und die symbolischen Bücher enthalten ist.

Reval, Dom, den 28. October 1841.

Arnold Jr. Joh. Knüpfser,
Assessor Consist.

Nr. 757.

(L. S.)

Chr. Heinr. Hörschelmann,
Consist. Secr.

539

Der Druck ist erlaubt.

Dorpat, den 9. November 1841.

Censor Sahmen.

(L. S.)

Armas luggeja! Eht sa wahhest tahhaksid
teikist ommast pattudest peastetud, ja ühheks
õigeks usklikuks, täieliseks ja pühaks inni-
messeks sada? Ous nenda, kule siis, mis ma
sulle siin ütlen. Ja kuulge issearranis teie,
kes ligajomist ja roppo ello armastate, ja ollete
riakad, ja isseennast täis, suremelelissed ja
ühked, hoopliad ja peate teisi alwaks, ja him-
mustate hüppamist ja tantsimist, kõrtsipiddo
ja ladalusti, trallimist ja kaardimängimist, ei
tahha tööd teha egga waewa nähha, muud
kui agga tühja lusti, tühja rõmo, ja ei sa
sest ial kü. Kuulge, oh kuulge, teie wägga
õnnetumad, wägga waesed! Ütlen teile: Teiegi
weel woite ommast õnnetussest lahti, ommast
pattoellust wabbaaks, ja weel õnsaks sada.
Kas tahhate? Näkige mulle töt. Uttelge, kas
ollete kü õnsad sessammas omma pattoellus?
Kas teil on rahho süddames? Ehk, kas ar-
wate ennast õnsaks ehk sawad, sedda teed
käies, mis teil kä. Näkige töt ülles, ja ärge
salgake, ja ärge wõtke ükski ennast wabban-
dada. On tõssine nou teie sees, et tahhate
au Jummalale anda; küllab peate siis tunnis-
tama ja ütlema: Ei woi; ei woi ma nenda
mitte õnsaks sada! Saggedaste jo tundsin
kui põrgo wallo ommas süddames. Sagge-
daste ka wõtsin nou jo teiseks sada, ja eitlesin
ja taplesin omma dāla, pattuse süddame wasto;
agga ei tulnud sest ial middagi! Kohhe agga
jälle kisti mind taggasi mo õnnetuma dāla
ellusse! ja ei woi ma muud kü ütelda kui:

Oh ma waene willets innimenne! Rust mulle abbi, kust peästmišt mulle leida? Otsas, keif, Jummal parrago, kũl otsas!

Agga siiski, ütlen sulle — siiski woid weel abbi leida; siiski polle keif weel otsas. Ehk kũl olled alw ja õnneto; armo uks ep olle siiski kinni, kui sa agga iggatsed, et weel woiksid õnsaks sada. On se sowiminne sinno sees, ja sa tahhad tõeste; wõtta sedda kirjakest siis luggeda, mis ma siin so kätte annan; agga loe sedda sure hõlega ja te ka nenda, kui luggeminne õppetab, ja ärra jätta teggematta.

1) Wõtta kätte ja lõ wäggise ennast lahti keigest sest, mis sind wõttab seggada; jätta mahha tühja lusti, jätta mahha ilma-rõmo, ja otsi ennesele tullusat ja waikist asja. Eks ei olle, et omma pattude läbbi ennast saggedaste mitme õnnetusse, mitme abhastusse ja kartusse sisse olled saatnud? So ärrarikmisse juur on so ennese sees, so kurja himmudes, so kurja õppind wiisides, so uskmatra süddames, ja et sa ei wiitsi head tehha, waid olled hõletõ ja laiff. Ärra wõtta ommad pattud mitte wabbandada, waid kõi paljoenneminne ennese peäle, ja olle walli ennese wasto. Ja siis wõtta nou, ja wõtta sedda mehhe wiisil, ja litle ennese wasto: Kũl jo saab! Teiseks pean sama; teiseks tahhan sada, ja olgo kuida tahhes, ja ehk kuige raske! Ja siis wõtta Issanda kãest keif ommad pattud andeks palluda, mis sa ial teinud. Se palluminne olgo esminenne ja ei pea mahhajama. Heida põlweli mahha, waene pattune, ja pallu omma wahhemeest, et Ta sind ei wõtta nuhhelda, waid keif so

fured süüd küi wõttaks mahhakustutada, omma
 hallastawa surma pärrast. Woid ehk ütelda:
 „Oh, kühho lähhan ma, mo patto koormaga?
 Kust saan ma armo leidma? Kes saab mull'
 abbiks joudma? Ma tullen Sinnule, mo armas
 Jesuke!” Sinnule, ainuüksi Sinnule ma tullen!
 Ea, minno hallastaja! Oh ärra heida mind
 ärra, ehk küi ollen kõlwato, egga kellegi mu,
 kui agga ärraneedmisse ja wihha wäärt?
 Põrmusse heidan mahha So ette. Anna
 mulle andeks keik sedda kurja, mis ma ollen
 teinud, ja keik sedda head, mis teggematta
 jätšin, olgo mõttede, sannade, ehk teggude
 polest. Ea, mo hallastaja! ommei isse olled
 ütelnud: „Kes minno jure tulleb, ei tahha
 minna tedda mitte wäljalükkada. Tulge min-
 no jure keik, kes waewatud ja koormatud ollete,
 ja minna tahhan hingamist sata teie hingedele.”
 Te omma kallist tootust mulle tõeks, ja ütle
 minno wasto nüüd: Rahho, rahho olgo sinno-
 ga! Ütle nüüd ka minnule: „Ülle julge, mo
 poeg — mo tüttar; so uff on sind aitnud.”
 Oh, minno hallastaja! wõtta mind wasto!
 Ea ikka olled ni monda wasto jo wõtnud!
 Ei wõtta Ea mind mitte, ei woi Ea mind
 tõeste mitte wäljalükkada! Oh Sinna igga-
 wenne, ilmalõpmatta armastus! ei ma lasse
 Sind mitte, kui Ea mind ei õnnista, kui
 Ea armo mo peäle ei heida! Sinna ikka olled
 ärralunnastaminne keige mailma pattude eest,
 ka minno pattude eest! Ea ikka olled se Jum-
 mala Tal, kes mailma pattud ärrakannab.
 Ka minno pattud olled Sinna ärrakannud.
 Ärra siis anna mind meest ärraheita!” Wata,

nifuggune, ehk temma sarnane õhkaminne pat-
tude andeksandmisse parrast on tarwis, ja peab
essimenne assi ollema, kui tahhad pattust peäs-
tetud ning õnsaks sada. Ürra siis jätta pal-
lumatta ning õhkamatta, kunni enneses tunned,
et so Jummal sind on wastowõtnud, ja olled
armo sanud Temma kääst, se üpris wägga
kalli rahho sees, mis Temma tootanud. On
sesinnane tundminne so kää, wata, siis keik so
hing saab rõmo täis, ja saad õiskama ja
üpris fures rõmus ollema, ja tännama ja laul-
des kiitma Issandat, et Temma on armolinne
ja hallastaja, kes ni suurt head meile pattus-
tele teeb, ni heldeste meid taewast rõmustab,
meid jahhutab, keik meie murret lõppetab, ja
meid üpris wägga õnnistab.

2) Loe elloparrandamisse pühhas nouus
ning armastusses, pühha kirja ja teisi kirjasiid,
mis on waimolikkud, ja kule Jummalat sanna
kirrikus, ni kui joud agga ial sulle annab.

3) Põggene ärraeksiatte, kui omma keige-
pahhematte waenlaste eest! Se ennast wägga
keigest pattoseltsist lahti, ja jätta mahha keik
sedda sõbrust, mis ei tahha muud kui agga
õalust ning kurja.

4) Pea ennast õige usklikko sõbrade liggi.
Kõnnele, laula, pallu Jummalat õsfasamissēs
nendega, so hinge heaks ning kasuks. Püa
nendega ennast ärratada pallumissele ning
woitlemissēle patto wasto. Deine rāfigo tei-
sele ommast julgussest ja lotussest Jummalat
keigewāggewama kää peäle, kes pühhitsemisse
tõ jures tedda kindlaste toetanud.

5) Pallu Jummalat saggedaste ütsisuses. Pallu Sedda keigeessite ja keigeennamiste ühhe biglase süddame pärrast, et sa isseennast wahhest ei wõtta petta; pallu ennesele usko, kindlat meelt, julgust Jummal peäle lota, wägge ja armastust; pallu ennesele pühha Waimo, ja iggapiddi peästimist pattro üpris wägga hirmsa kõite seest. Pallu uskus, lotuskes ning allanduskes, pallu ilma wahhet piddamatta ja õiges tõsisises meles ning nouus. Ei jätta Jummal sind siis paigast mitte kuulmatta.

6) Ühenda ennaõ omma Lunnastajaga Temma ihho ja werre läbbi pühhas sakramentis iikka sedda täieminne weel. Wata, seält sinna saad õiete rohkestes sedda rahho, ja joudo, ja wägge ning rõmustust, ja sedda pühha himmo, et sa pühhitsusse tee peäl woid eddasi jouda.

7) Tulleta saggedaste omma mele, ja kui sa ehk moistad kirjotada, siis panne ka kirja keik sedda head ja armo-kasso, mis sa ennesele kuulnud ehk waimus saand mõõlda, ehk luggeda, ja isseärranis keik sedda head, mis Jummal so hingele on teinud.

8) Mõttele iikka, et pat on rahwale tiggedaks asjaks. Panne tähhele pattuste ja biglaste ello kumbed. Mis inimenne ial kuulwab, sedda peab temma leikama. Woitle keigeüllema täiusse järrele ja ussu kindlaste, et Jummal sind omma keigewäggewama kâega selle tarwis wõttab toetada, ja finnitada ning hoida.

9) Olle ka iggapiddi tru ommas ammetis! Ärra ial teggematta seisa ja isseärranis ärra seisa ial ilma middagi mõtlematta; sest se on

ful keigesuremaks kahjuks weel. Ikka mõtle selle peäle, kuidas parramaks woid sada ja kuidas ennam head weel tehha.

Oh kui wägga õnnis woid sa siin jo olla, kui üpris wägga õnsaks ükskord taewas sada, kui sa sedda mõda wõttad tehha, kui sesinna ne lühhi Kenne luggeminne sind õppetab! Et hakka siis peäle! Wannu ommad pattud ärra! Otsi palwes iggapäaw Jeesusse jurest andeks andmisses armo ja elloparrandamisse joudo! Olle rõmus Jummalas; olle julge Temma peäle; olle ilma kartmatta. Ka sinna woid weel abbi leida; ka sinna woid pattust weel peastetud sada! Woitle wapraste. Ja ollesid sa tuhhat korda ehk ärrawoidetud jo olles wad; süiski hakka ueste peäle, ja woitle mehhe wiisil! Keigewimaks peab woi ommeti so kätte jama; saad wabba ja wägga õnsaks innimesseks, ja Jeesus Kristus wõttab ello kroni sulle anda.

Et tagganege siis mo himmud,
Neist asjust, mis on ilma peäl,
Ning jätta mahha patto teud,
Mo wassind waim, kel waewa teäl.

Nüüd taggane,

Oh tühi töö:

Se ue ello algan ma,

Mis ükski ei woi rikkuda.

Ja aita Jeesus, ja anna, ja lasse hästi korda minna. Amen!

Trükkitud on 10,000 tükki, ja on armastusse and.